

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirane
pisma se ne sprejemo.

Kmetijski list

Glasilno „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsako ušiva vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
nišvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti. Čekovnem se-
vodu št. 11.566.

Od spodaj navzgor.

V našem pokretu je posameznim ljudem še marsikaj nejasnega. Eni smatrajo, da je naš pokret samo političen, drugi zopet, da je samo stanovski, tretji, da je nekaka politična zavarovalnica. Vse to naš pokret ni in biti ne sme. Naše gibanje gre za tem, da dvigne iz domačih naših tal in privede do veljave in moči vso bistvenost slovenskega naroda v celoti, vse njegove življenjske sile in silice, vso njegovo duševnost, vse njegove delovne in ustvarjajoče moči, upoštevajoč tudi najmanjši drobec kot sestavino domačega družabnega kolesja, ki ima od Boga in po njem svoj pomen in namen.

Zato je naš pokret politično, socialno-gospodarsko in kulturno gibanje, ki mora črpati iz prirodnih tal našega ljudstva in naše zemlje. Vsa obnova in preroditev našega doslej na vseh življenjskih potih zanemarjenega in preziranega ljudstva se mora izvršiti od spodaj gor. V našem preprostem ljudstvu po vaseh spi še toliko neizrabljenih moči in toliko še nedotaknjene energije, toliko veselja do dela in življenja, da je treba tega spečega »Kralja Matjaža« samo zbuditi in povabiti k delu. Potem bo življenje med nami čisto novo, čisto sveže, idealno in polno požrtvovalnosti.

Zato je naš pokret v svojem temeljnem bistvu socialno gibanje.

Resnično in pravilno je, kar je rekel Štefan Radić pred zadnjo nedeljo v Celju: »V zraku je že vse pripravljeno. Atmosfera je tu. Na svetu ne more biti več drugačne politike kot socialne.« In je to pojasnil s temle stavkom: »Pod slovensko zastavo kakor pod hrvatsko in pod srbsko se morejo učiniti tudi največje lopovščine.«

V politiki se imenuje naš pokret »Slovenska kmetijska stranka«. Zakaj? Zato ker je splošna socialna in gospodarska struktura kmetijskega značaja. Mi smo poljedelska dežela, a ostala država tudi. V vsej Jugoslaviji nimamo niti enega vele mesta, ne enega industrijskega centra, ki bi se dal primerjati nemškemu, francoskemu, angleškemu, ameriškim industrijskim napravam. Glavno mesto Slovenije je Ljubljana, a o njej po pravici poje naša narodna pesem, da je »dolga vas«. Naš največji industrijski center so Trbovlje, a tam je več kot polovica rudarjev kmetov ali pa ljudi, ki so prišli na delo iz naših malih selišč. Seljanstvo ustvarja vse duševne in gmojne vrhove našega naroda. Naše vasice skrbe za človeški naraščaj inteligence, mest

in trgov, industrije. Vse to stoji na trdnih tleh naše vasi, našega seljanstva, kmetstva. Zato socialno pojmuje besedo »kmet« za vse, ki delajo in ustvarjajo. Politično in socialno označujemo s »kmetom« tudi našega malega obrtnika in delavca, a tudi tisti del inteligence, ki se zaveda dolžnosti, da mora služiti narodu, iz katerega je izšla. Pravilno je dejal št. Radić v Celju: »To je tako, kakor če izrečemo besedo Bog. S tem mislimo na sv. Trojico: na Boga Očeta, na Boga Sina, na Boga sv. Duha.«

Naš socializem mora tedaj stati na naših tleh, zrasti mora iz naše zemlje, biti mora poraben in koristen našemu malemu človeku, ki je doma iz vasi in živi v vasi. To kar smatra za dobro prebivalec vele mesta Dunaja ali Pariza ali Londona ali Newyorka, še ni potrebno, porabno ali koristno tudi za ljudi, ki žive okoli Novega mesta, okoli Ptujja, Brežic, Celja itd. To je tako, kakor nam pripoveduje zgodba o malem Davidu, ko se je pripravljaj na boj z velikonom Goljatom.

Ko ga je Savel opremil s svojim orožjem za boj, ga je mali David odložil in zavrgel, češ, da je zanj pretežko in preokorno. Izbral si je svojo lučanko, ki je je bil vajen in je z lahkoto premagal filistejskega izzivača.

Ta zgodovinski primer je za nas silno poučen. Kaže nam, da moramo biti ne samo odločni, ampak tudi modri. Ne smemo si nalagati bremen, ki jih vsled svoje šibkosti ne bomo mogli prenesti. In moramo znati v vsakem slučaju pravilno preceniti lastne moči in lastne potrebe, ki nam jih je določila narava in zgodovina. Če bomo takoj spočetka dali našemu pokretu pravo in dobro podlago, bo tudi vrhna stavba dobra. Nikoli in v nobenem slučaju pa ne smemo pozabiti, da mora biti nosilec naše stavbe, to je našega političnega, socialnega in kulturnega pokreta, naš mali človek, naš kmet, naš obrtnik, naš delavec. To predvsem zato, ker je naše ljudstvo v svoji globini in večini moralno tudi zdravo, to je pošteno. Poštenost bodi tudi temelj naše politike. Zato pa ne smemo trpeti v svoji sredi političnih sebičnežev in spekulantov in ako bi se vrinili kjerkoli, je treba napraviti ž njimi kar store čebelice s troti.

Ako bomo stavbo našega mladega, toda zdravega in vsem potrebnega pokreta postavili na ta temelj, to je na kmečko poštenost,

bomo z lahkoto zgradili skupen dom, pod katerega streho bo našel zavetje vsakdo, ki je po srečo svo-

jem z nami. Potem bodo prišli tudi za naš mali in revni rod solnčni in srečnejši dnevi. A. Prepeluh.

Sijajni „uspehi“ dr. Korošca.

Slovenski ljudski stranki se zadnja leta ne godi dobro. Nekdaj je ta stranka med Slovenci res mnogo pomenila, ker so njeni voditelji za ljudstvo nekaj naredili. Toda to je bilo pred vojno, ko so stranko vodili vse drugi ljudje kakor pa danes. Ko pa je prišlo l. 1918, so stari in izkušeni voditelji morali iti, na njihovo mesto pa so stopili mladiči in slabiči, ki so v sedmih letih vse zapravili, kar so s požrtvovalnim delom ustvarili njihovi predniki. Star pregovor pravi: Sparovec cirovca najde!

Najlepši dokaz, da ne trdimo nič neresničnega, nam je dal sam dr. Korošec na svojih zadnjih shodih, ki jih je priredil zadnji teden. Že to, da se je sam vodja SLS čutil prisiljenega pokazati se zopet enkrat na javnih shodih, je zelo sumljivo znamenje za »uspehe« SLS. Dr. Korošec ima sicer navado, da ostaja rad v ozadju in pošilja v boj med ljudstvo druge, on sam pa nastopa šele takrat, ko je vse že pripravljeno za sijajen sprejem. Sedaj pa tega ni, ampak on sam nastopa v prvi liniji čisto proti svoji dosedanji navadi. To je znak in dokaz, da se njemu in njegovim tovarišem politično ne godi posebno dobro.

Pretekli teden je sklical zborovanje katoliškega akademskega starešinstva v Ljubljani. Člani starešinstva so gospodje z visokošolsko izobrazbo, po svojem poklicu pa so večinoma državni uradniki. Tudi nekaj odvetnikov, zdravnikov in bančnih uslužbencev je med njimi. Ti gospodje s sedanjo politiko dr. Korošca niso zadovoljni, ampak hočejo, da dr. Korošec za vsako ceno gre v vlado. Kako naj pride v vlado, to prepuščajo njemu, kajti to je njegova, a ne njihova stvar. Dr. Korošcu te želje niso bile neznane in on je tudi res poskušal na vse načine, da pride do državne moči. Spoštovani gospodje starešine po pravici od dr. Koroščevega vstopa v vlado mnogo pričakujejo, kajti kdor je na vladi, lahko zlasti uradnikom mnogo pomaga. Enega lahko premesti na ugodnejše službeno mesto, drugi napreduje itd. Toda vseh teh pričakovanj dr. Korošec ni mogel opravičiti, pač pa je moral priznati, da so vsi njegovi napori za vstop v vlado zastoj. On je pripovedoval, da je treba počakati, da pride

na krmilo v Beogradu kakšna »poštena« stranka, s katero se bo mogel tudi on združiti, da pride do vlade (tu je mislil na Jovanovića), ni pa povedal, kako dolgo bo moral še čakati, kar na starešine nikakor ni napravilo najboljšega vtisa.

Dan kasneje je govoril dr. Korošec pred zastopniki »kmečke zveze«. Pripovedoval je približno to, kar je dan prej povedal gospodom starešinom, da namreč z njegovim vstopom v vlado ni nič in da on nikomur ne more pomagati v njegovih stiskah in težavah. Obširno je pripovedoval, kaj vse so on in njegovi ljudje »zahtevali«, ni pa vedel povedati niti najmanj, kaj da je dosegel! To so navzoči kmetje vrlo dobro razumeli in so po sestanku tudi glasno govorili, da od samih »zahtev« oni nimajo nič, če jih nihče ne izpolni, ampak oni bi radi videli enkrat kje kakšen resničen most in resnično cesto, ne pa le »zahtevano« blago, ki ga nikjer ni. Na shodu sicer nihče ni dr. Korošcu ugovarjal, ker imajo kmetje tudi v političnih stvareh pri nas še vedno ogromno spoštovanje pred duhovniškim ovratnikom, toda po shodu naj bi jih bil dr. Korošec poslušal! Škoda, da jih ni!

Tudi svoje ljubljanske pristaše je povabil dr. Korošec, naj ga pridejo poslušati. Zbralo se je v »Ljudskem domu« kakih 300 ljudi. Tukaj pa je dr. Korošec najbolj pogorel. On je pripovedoval ljudem zopet samo o »zahtevah«, povedati pa ni mogel prav nič o kakšnih uspehih. Govoril je kakor gospodar, ki ima že 7 let hišo, pa hodi po hiši in govori: Omare ni, stola ni, postelje ni, posode ni, nič ni! Če bi bil dr. Korošec mogel povedati, da je vsaj ena navadna »prukca« v njegovem slovenskem stanovanju, ki jo je on naredil, bi bilo to že jako mnogo, a niti tega ni mogel povedati! V svojem govoru je sicer omenil, da mu drugi ne puste, da bi »delal« in tudi kaj dosegel — toda to je ravno stvar dobrega politika, da kljub nasprotstvom kaj doseže; če pa nič ne doseže, prizna s tem, da je slab in nespreten politik, ki zaupanja ljudstva ne zasluži.

Pač, nekaj je pa dr. Korošec le dosegel. Povedal je, da se je njegov klub zelo zavzemal za znižanje hišnonajemninskega davka. Kaj bo

rekel na to trditev minister Pucelj, nam ni znano, mislimo pa, da se bo prav od srca smejal!

Tako zapravlja brez potrebe današnja Slovenska ljudska stranka politični kapital, ki ga je bila zbrala pred vojno stara Slovenska

ljudska stranka. Zato pa se lomi njeno današnje stebrovje in poka na vseh krajih, dokler se ne bo popolnoma zrušilo vsled nesposobnosti njenih današnjih voditeljev.

Še nekaj k zgodovini o ustanovitvi SKS.

Nisem prijatelj prerekanja po časopisih, vendar čutim potrebo, da na eni strani kot ustanovitelj SKS izpopolnim zgodovinsko sliko njene ustanovitve, na drugi strani pa, ker sta obadva člankarja pri tem predmetu imenovala moje ime, da s svoje strani povem, kar nista moja tovariša povedala.

Kar sta pisala tov. Koman in Mrmolja, je popolnoma točno. Povedati je pa treba še o enem zelo važnem sestanku pri tov. Bohincu v Medvodah, o katerem tovarišu Mrmolji najbrže še danes ni znano, a Koman ga je menda pozabil omeniti. Ta sestanek se je vršil 3 do 4 mesece pred onim pri Lloydju. Povabil sem nanj posestnike iz bližnje okolice, iz Skaručne in Vižmarjev Udeležilo se je mnogo prijateljev, zlasti iz Skaručne, med drugimi tudi sedanji predsednik kamniške okrajne organizacije Franc Kristan in Alojz Kosec. Vseh imen se danes več ne spominjam.

Moje globoko prepričanje je bilo že takoj v začetku snovanja nove kmetijske stranke, da brez inteligence, ki bi poznala dušo ljudstva, kateremu bi dala na razpolago vse svoje duševne sile, ne bo šlo. Zato sem povabil na sestanek k Bohincu kmetijskega sina g. prof. Marinkota iz Razor, katerega sem že delj časa poznal. Z njim sem mnogo razpravljal o potrebi ustanovitve neodvisne kmetijske stranke. Ker sem bil vsled trudapolnega dela duševno in telesno izčrpan, bil sem dolgo dobo pred vojno in cel čas vojne župan velike občine, sem naprosil g. profesorja, naj sestavi program na temelju kmetijske misli in ga prinese na sestanek, kar se je tudi zgodilo.

Tu so bila mnenja različna. G. profesor se je zavzemal za nekako strokovno kmetijsko društvo z imenom »Njiva«, ki se naj pozneje

priključi kakoli politični stranki, jaz pa sem stal odločno na stališču, da moramo osnovati veliko politično kmetijsko stranko, ki ne bo odvisna prav od nobene druge slovenske politične stranke, zlasti ne od klerikalcev in liberalcev. Čeprav še nismo mogli priti do zaključka na imenovanem sestanku, vendar je že kmetijska ideja mnogo globlje prodrla in pripravila ugodnejši teren za prihodnje sestanke.

Po tem sestanku sem se mnogokrat dolge ure pogovarjal s Pipanom in Komanom pred mojim mlinom, dokler ni prišlo do sestanka na Skaručni in ustanovitve stranke pri Lloydju v Ljubljani.

Od ustanovitvenega zborovanja pri Lloydju moram še omeniti malo dogodbico o prvem načelniku Sam. kmetijske stranke. Nikdo se ni upal prevzeti načelniško mesto in postati tarča političnih nasprotnikov. Tedaj vstane korajžno tov. Jakob Kušar in izjavi, da gre sam v žrelo klerikalcem in liberalcem, da ga raztrgajo. Tako je bila ustanovljena naša kmetijska stranka.

Med razdobjem sestankov v Medvodah in pri Lloydju je zvedel Brodar, da se nekaj pripravlja, pa je hitel pripravljati »Kmetijsko Zvezco«, privesek klerikalne stranke.

V gornjem sem spopolnil zgodovino ustanovitve SKS kot njen ustanovitelj, pošteno in resnično. Zgodovina govori in dokazuje, da nimata niti Žerjav, ne Korošec pri tem prav nobene zasluge, ampak smo se tudi politično osamosvojili kmetje sami.

Ono pokvarjeno gospodo okoli »Jutra«, »Slovenca«, »Domoljuba«, »Narodnega Gospodarja« in »Domovine« pa prosim, ako ima še toliko moralne sile, da naj to zgodovino spoštuje vsaj dokler mi živimo.

Alojz Tršan, kmet iz Tacna.

Organizacijam in pristašem!

Dodatno k poročilu o ustanovnem obnem zboru »Slovenske kmetijske stranke« v Celju dne 2. maja 1926, ki smo ga prinesli v zadnji številki, poročamo še, da je občni zbor v smislu novega organizacijskega pravilnika izvolil tudi delegate za oba okrožna odbora, to je za ljubljansko in mariborsko volilno okrožje.

Za ljubljansko (Kranjsko) volilno okrožje so bili izvoljeni sledeči tovariši:

Ambrožič Ivan, Sušje 14 pri Ribnici, Ažman Peter, Bistrica pri Podbrezju, Avsec Anton, Gotna vas, Bajuk Martin, Božjakovo, Colarič Franc, Slinovca pri Kostanjevici, Dolenc Matevž, Praprotno, Drmelj Alojz, župan, Boštanj, De-

belak Leopold, kov. mojster, Rače, Grabnar Ivan, Kostrivnica, Grebenc Anton, Brezje, Hočevar, inž., Ljubljana, Hrovat Ivan, Zagradec, Horvat Peter, Kot pri Vinici, Kovačič Ivan, Sodražica, Kočevar Franc, Suhor, Kaušek Ignac, župan, Černelo, Kozin Jožef, Ig, Kokol Franc, Laze 15 pri Borovnici, Lovrač Janez, Moravče, Lopatič Ivan, Krška vas, Marolt Jože, Dvorska vas, Mihelič Alojz, pos., Podbrezje, Muha Franc, Horjul, Mohar Anton, Retje p. Loški potok, Očepek Ivan, župan, Volčji potok, Oblak Ivan, Smlednik, Rozman Ivan, Zavrče, Remžgar Ivan, Žirovnica, Strugar Janko, Črnomelj, Sušnik Franc, Sp. Bela, Šenk Ivan, Ig, Vidic Franc, župan, Lesce, Zu-

pančič Jože, Trebnje, Zalar Jože, Otave, Zarnik Jože, Suhadole pri Komendi.

Za mariborsko (štajersko) volilno okrožje pa sledeči tovariši:

Barth Franc, Vič, Balon Vincenc, Brezovica 8, Broudek Juro, Obrežje, Bibič Franc, Pišce, Bende Roman, Maribor, Debelak Anton, Tekačev, Fras Anton, Trčeva, dr. Rihard Faninger, Maribor, Fras Matko, Maribor, Geršak Mihael, Rajhenburg, Hartner Geza, Murska Sobota, Iršič Konrad, Mislinje, Jekl Jože, Nova cerkev, Juršič Andrej, Makole, Ivanjšič Ludvik, Št. Jurij ob Ščavnici, Jesenek Blaž, Dramlje, Kočan Štefan, Gor. Ščavnica, Kirbiš Ivan, Prepolje, Kert Jože, Rog. Slatina, Kuhar Janko, Črna, Kramberger Karl, Sv. Trojica, Lukačič Franc, Gradišče, Les Anton, Rigonce, Luc Alojz, Studenci, Medved Ivan, Rogatec, Nemeč Jakob, Okoslavci, Pondeljak Pavel, Dravograd, Praprotnik Štefan, Marenberg, Podpečan Anton, Ljubno, Potočnik Matija, župan, Frankolovo, Roškar Andrej, Cven, Rojs Karol, Ormož, dr. Igor Rosina, Maribor, Stumberger Andrej, Vareja niže Ptuja, Schjker Alojz, Šmarje-

ta ob Pesnici, Španiček Krištof, Rog. Slatina, Šimenko Ignac, Vrstje, Špegu Anton, Sp. Dolič, Škrabel Jože, Donačka gora, Taborne Janez, Stranje, Urlep Blaž, Lokarje, Urek Ivan, Globoko, Vollmajer Hinko, Selnica, Vivod Ivan, Lošperk, Verdnik Anton, Slape.

Poleg teh od obnega zbora izvoljenih delegatov so enakopravni člani okrožnih odborov tudi vsi predsedniki, tajniki in zaupniki okrajnih organizacij »Slovenske kmetijske stranke«. Vsi bodo kot takšni prejeli posebne legitimacije v najkrajšem času. Ako bi jo kdo pomotoma ne prejel, naj jo zahteva pri strankinem tajništvu v Ljubljani (Kolodvorska ulica 7). Okrožni odbori se bodo konstituirali čimprej in bodo članom doposlana pravočasno vabila. — Pri tej priliki prosimo, da tovariši gredo takoj na delo in v krajih, kjer še ne obstoje krajevne politične organizacije »Slovenske kmetijske stranke«, iste ustanove in prijavijo vsako ustanovitev tudi tajništvu, da bo mogoč pregled in zveza s tovariši vsepovsod. Sedaj je treba izvršiti sistematično veliko organizacijsko delo.

Angleški štrajk.

Na Angleškem so veliki rudniki. Boljšega premoga, kakor je angleški, ne poznamo, vsaj v tako velikih množinah ne. Za nekatere industrije se sploh more uporabljati le angleški premog, ki ima veliko kalorij, n. pr. za ladje, brzovlake itd. Ti veliki premogovniki pa so zasebna last angleških kapitalistov in mogočnih lordov. Cena angleškega premoga že sedaj ni bila pretirano visoka. Bil je celo cenejši kot naš trboveljski. Angleški rudarji so seveda drugačni gospodje kakor naši ubogi knapi. Zahvaliti se imajo pa za to svoji stari in mogočni strokovni organizaciji. Angleške delavske strokovne organizacije imajo svojo zvezo, ki se imenuje »Trade Union«. Te organizacije so zelo previdne in vsak svoj korak dobro premislijo predno ga store. Naše delavstvo bi se lahko marsičesa naučilo pri svojih angleških tovariših, ki so stvarni in premišljeni ljudje, ki nič ne frazarijo, ampak vse hladno preračunijo. Zato jih tudi imenujejo »delavske konservativce«.

Zlasti po vojni so delavske strokovne organizacije in angleška »Delavska stranka« postavili zahtevo, da se angleški rudniki podržavijo. Tej zahtevi se upira pa danes vladajoča konservativna stranka seve današnji lastniki rudnikov. Da morejo premog še poceniti in za njim seveda tudi ostale industrijske sirovine (n. pr. železo), so hoteli lastniki rudnikov znižati mezde premogarjem. Ti pa so se uprli. Začela so se pogajanja, ki pa niso dovedla do nobene poravnave. Zato so se rudarji obrnili na druge delavce in jih vprašali, ali naj popuste. Delavske strokovne organizacije, včlanjene v »Trade Union«, so se posvetovale in so sklenile, da rudarji ne smejo popustiti, ker bodo morali pozneje

popustiti pri plačah tudi delavci ostalih industrij. Zato je prišlo do štrajka, ki je splošen, da se tako prisili lastnike rudnikov in vlado, da opuste svojo namero, znižati plače rudarjem. Socijalna zgodovina nove dobe ne pozna še tako velikega in dobro organiziranega štrajka, kakor je današnji angleški štrajk. Udeležuje se ga štiri milijone delavcev, a škode donasa vsak dan angleškemu gospodarstvu do 5 milijard dinarjev. Zato dolgo ne more trajati, ker je predrag. Kdo bo zmagal, danes še ni mogoče reči. Za delavce pa je nevarna okolnost, da vlada danes na Angleškem velika brezposelnost v industriji. Dva milijona delavcev približno je brezposelnih. Če ta kapitalistična »rezervna armada« pade štrajkujočim v hrbet, bodo zmagali kapitalisti. V tem primeru bo šlo s cenami in mezdami po vsej Evropi navzdol. Za premogom se bo pocenilo železo, za njim pa skoro vsi industrijski produkti. V tem slučaju bomo stali pred veliko gospodarsko krizo, ki bo ostro zarezala tudi v naše domače gospodarsko telo.

Tudi politične posledice utegne imeti ta veliki štrajk. Ali bo utrdil sedanjo konservativno stranko, ali pa jo bo podrl? Če jo podre, pride na vlado zopet »Delavska stranka«. Če pride ta, bo ojačena Rusija in v nevarnosti je sedanja reakcija v Evropi, pojačana pa bo mirovna misel, razcrožitvena ideja in zblizanje narodov. Če zmaga kapital na vsej črti, se bo ojačila današnja konservativna vlada. Posledica tega bo ogroženi mir v Evropi, pojačana bo današnja napetost med Nemčijo in Rusijo na eni strani, in Francijo ter Anglijo na drugi strani. Vsekakor je današnji angleški štrajk samo člen v verigi velikih dogodkov, ki nas čakajo v bodočnosti.

Razne politične vesti.

Italija se pripravlja. Fašistovska Italija neprestano rožlja s sabljo. Mussolini je zadnje čase pričel resno misliti, kam naj spravi okrog pol milijona ljudi, ki so se preje vsako leto izselili v Severno ali Južno Ameriko. Odkar je pa Amerika do skrajnosti omejila priseljevanje, dela preobljudenost in prehrana Italiji stalne skrbi. Najboljši in najhitrejši izhod iz te težke situacije vidi Mussolini v razširjenju afriških kolonij. To namero pa ljubosumno gleda Francija, ki za nobeno ceno neče izgubiti s kolonijami tudi premoč na Sredozemskem morju. Italijanski parlament je v zadnji seji odobril proračun vojnega ministrstva, ki znaša 2 milijardi 425.000.000 lir. Govorniki so utemeljevali tako visok znesek čes, da v Evropi vsak čas lahko izbruhne vojna in da mora biti Italija kar najboljšje pripravljena. Predlagali so, da se naj popravijo trdnjave, da se šolska mladina pripravi na vojaško službo itd. Stalne vojske predvideva proračun 220 tisoč mož.

Bridko spoznanje. Težko je, če mora človek polagati račune v svojem gospodarstvu. Tudi dr. Korošcu je bilo nemalo težko pri srcu, ko je slišal godrnjanje in zabavljanje svojih pristašev po celi Sloveniji zaradi njegovih političnih neuspehov. Nezačuden so z njegovim »delovanjem« uradniki, nezačuden so kmetje in jezni so delavci. Mirit in tolažit je moral priti svoje razjarjene pristaše dr. Korošec sam, ampak tolažba, s katero jih je mazal, je bila prav slaba. Kakor so slovenski ljudje sicer skromni in nikdar ne pričakujejo vsega naenkrat, tako so bili nevoljni, ko jim dr. Korošec ni mogel pokazati niti ene same »drobtinice«! Ni še dolgo tega, ko se je dr. Korošec silno norčeval iz nas, češ da ponujamo Slovincem le »drobtinice«, a zadnjič bi bil silno rad pokazal tudi on na »kakašno« »drobtinico« vsaj za svoje pristaše, pa je ni mogel, ker niti ene »drobtinice« ni dosegel za nikogar, čeprav ima 20 poslancev za seboj! Mi smo pa povedali ljudem pravočasno, naj se nikar ne zanašajo, da bodo dobili naenkrat vse, in naj bodo zadovoljni zaenkrat, če dobimo vsaj nekaj malega, in zato pravijo danes ljudje, da smo mi imeli prav in zato mi tudi lahko polagamo račune, Korošec jih pa ne more, če se noče krasiti s pavovim perjem!

Zalostna politika. Dr. Korošec je na enem svojih zborovanj dejal, da moramo Slovenci (ali SLS) iskati, da pride na vrsto kakšna druga vlada in kakšna druga kombinacija strank, ki bo tudi Slovincem pravična, in šele takrat pojde on v vlado! Mi bi pa vprašali: Čemu pa se potem vozijo poslanci SLS v Beograd, če morajo le čakati? Zakaj hodijo v parlament? To, kar se godi v parlamentu, izvedo lahko tudi doma iz časopisov! Zakaj ne ostanejo doma, kjer ravno tako lahko čakajo kakor v Beogradu, kdaj bo komu v Beogradu padlo na um, da tudi Slovincem da nekaj pravice! A če dr. Korošec

čaka, da bodo gospodje v Beogradu sami od sebe dali Slovincem to, kar jim gre, je-li potem sploh potrebno, da je on poslanec?

Za sedanje stranke v parlamentu ne mara dr. Korošec, ker baje ni nobena »poštena«. Ko je pa bil on z radikali skupaj v vladi, in pozneje z radičevci, takrat je pa bilo enih kot drugih samo poštenje! Po dr. Koroščevih mislih je torej poštena samo ona stranka, ki hoče njega pritegniti v vlado! Kdor pa Korošca ne vleče v vlado, ni pošten, pa če je še tako pošten.

Zastava Slovenstva. Na shodu v Ljubljani je rekel dr. Korošec, da je slovenski narod poveril poslancem SLS nalogo, da visoko drže zastavo Slovenstva. To nalogo je današnja SLS tudi vedno vestno izpolnjevala, n. pr. takrat, ko je preskrstila nekdanjo »katoliško« tiskarno v »Jugoslovansko« (nikakor ne v »Slovensko«!), potem takrat, ko je imenovala svoj parlamentarni klub »Jugoslovanski klub, čeprav ni nobenega »Jugoslaven« v njem, potem takrat, ko je dr. Korošec v parlamentu rekel, da slovenščina v parlamentu ni potrebna, in tako naprej. Živela zastava Slovenstva v rokah dr. Korošca! Če je bo še dolgo nosil, bo pošteno zapacana!

Žlahta. Znani gospod MAC se v »Jutru« srdi, da je imenovan za šefa kabineta v ministrstvu za kmetijstvo g. Miloš Štibler. Jezi se pa, ker je g. Štibler zet ministra Pucelja. Tega pa ne pove, da je bil g. Štibler že šef kabineta v istem ministrstvu tudi takrat, ko še ni bil zet g. ministra. Sicer pa ni nemogoče, da pride v ministrstvo za kmetijstvo tudi g. MAC, če zna boljšo turško kavo kuhati v lončku kakor pa otrobe vezati v »Jutru«.

V vlado bi rad prišel dr. Žerjav, to samostojnim demokratom bi bilo prav, pa ga Pucelj noter ne pušči, zato Žerjav pred vrati čepi, ker ga srce in glava boli, da so vsi noter, samo njega ni, pa ga tudi nikoli ne bo, če bo tako šlo.

Stara pesem. »Domoljub« goni staro lajno, da bi bil moral posl. Pucelj glasovati proti proračunu, če mu je res kaj za Slovenijo. Naj mu ponovimo račun: 140 radikalov in 50 radičevcev, je skupaj 190 glasov. Poslancev je 315, torej znaša večina 157 glasov. Razlika med vladno in parlamentarno večino znaša 190 manj 157, to je 33 glasov. Pucelj in Kelemina imata pa le 2 glasova. Proračun bi bil torej tudi brez Pucelja in njegovih tovarišev sijajno sprejet. To dokazuje račun. Če bi bil pa posl. Pucelj glasoval proti proračunu, bi se bilo zgodilo, da ne bi bil iz Radičeve borbe nič dobil, kakor eseslarji niso nič dobili, ker pa je glasoval za proračun, je saj nekaj dobil, eseslarji pa nič in to je tisto, kar eseslarje boli in peče.

Sleparska politika. Eseslarji z dr. Korošcem vred na svojih shodih pripovedujejo, kaj so vse v Beogradu »zahtevali« od vlade za

Slovenijo. To je silno enostavna politika, samo zahtevati! Tu se da licitirati kar na debelo. Žerjav n. pr. lahko »zahteva« za kakšen okraj en vodnjak. Dr. Korošec lahko »zahteva« za tisti kraj 5 vodnjakov, Pa lahko za vsakega prebivalca tistega kraja po 10 vodnjakov! V politiki pa je že tako, da ne gre za to, kaj kdo »zahteva«, ker že otroci navadno »zahtevajo«

mavrico z nebes, ampak gre za to, kaj kdo doseže! Če pa kdo vpraša demokrate ali eseslarje ne po tem, kaj so »zahtevali«, ampak kaj so dosegli, postanejo mutasti kot ribe! V politiki zahteve nič ne pomenijo, ampak samo uspehi. Uspehe pa lahko pokaže Pucelj, čeprav ne mnogo, demokrati in eseslarji pa prihajajo domov praznih rok in praznih glav.

Shodi in razne prireditve.

Spodnja Poljskava. V nedeljo dne 9. t. m. se je vršil v gostilni pri Kavčiču shod »Slov. kmet. stranke«, kateri je bil jako lepo obiskan kljub temu, da ni bil pravočasno razglašen. Shodu je predsedoval tov. Petrovič. O političnem položaju in o gospodarskih in političnih ciljih gibanja kmetijskega in delovnega ljudstva sploh je poročal tov. Lipovšek, o pomenu organizacije in o politični taktiki pa tov. Škrabar. Zborovalci so enodušno odobrili politiko in taktiko Štefana Radčiča in Slov. kmet. stranke. Izvolil se je tudi krajevni odbor in priglasili novi naročniki »Kmet. lista«.

Račje. Pri nasse je vršil v nedeljo popoldne shod »Slov. kmet. stranke«, katerega sta se udeležila tudi tov. Lipovšek in Škrabar. Zborovanje je vodil tov. Kmetič, kateri je v redu vodil zborovanje kljub temu, da je prišlo par liberalnih in klerikalnih zapeljancev, ki so skušali deloma z medklici, deloma z vprašanji, katera so prinesli s seboj napisane na listkih, motiti zborovanje. Dobili so takšne odgovore, da so postali s svojimi medklici in vprašanji predmet smeha in zabave. Končna sodba zborovalcev je bila, da je potrebno, da se vse slovensko ljudstvo strne v trdno organizacijo in z ramo ob rami s HSS nastopi za pravice, ki nam gredo kot ljudem in državljanom.

V Kamniku je bila preteklo nedeljo seja okrajne organizacije. Poleg vnetih pristašev in odbornikov »Slovenske kmetijske stranke« so se udeležili tudi bivši pristaši SLS, ki so prestopili v našo kmetijsko stranko. Predsednik Fr. Kristan jih je uvodoma lepo pozdravil in dal nato besedo tov. Mravljetu, ki je podal politično in gospodarsko poročilo. Nato se je razpravljalo o cestnih volitvah, ki se vršijo ta mesec in o organizaciji sestankov v kamniškem okraju. Predlagalo in sprejelo se je predloge, ki se pošljejo tov. ministru Pucelju in sicer o kmetijski šoli na Gorenjskem, o kmetijskih zbornicah in

posebnih tečajih na ljudskih šolah v zimskem času. Tov. Jeraj je predlagal, da se v novi zakon sprejme tudi določilo o odpravi služnostnih pravic. Predlogi so bili enoglasno sprejeti.

V Kranju. Okrajni odbor se je zbral pretekli ponedeljek v polnem številu k svoji redni mesečni seji. Udeležili so se je tudi novi člani naše stranke, bivši pristaši SLS. Predsednik Križnar Tomaž je podal po uvodnem poročilu besedo tov. Mravljetu, ki je podal sliko političnega in gospodarskega položaja v državi v obče, posebno pa v Sloveniji in veliko borbo naše stranke proti korupciji. Odbornik iz Preddvora se je pritožil nad malomarnim poslovanjem njihovega poštnege urada, ki zadržuje »Kmet. list«. Dalje so se obravnavale volitve v cestne odbore in različne gospodarske zadeve celega okraja. Sklenilo se je odposlati našemu poslanskemu klubu zahtevo, da ne sme niti za korak odnehati v boju proti korupciji. Tov. Benedik je nato predlagal sledečo zaupnico tov. ministru Pucelju, ki je bila navdušeno sprejeta: **Okrajna organizacija »Slovenske kmetijske stranke« v Kranju z veseljem pozdravlja imenovanje svojega tov. posl. Pucelja za ministra kmetijstva kot neustrašnega boritelja kmetijskih pravic, prepričana, da bo storil vse, kar je potrebno v korist in napredek našega kmetijstva. Izreka mu popolno zaupanje in s prezirom obsoja obrekovanje političnih nasprotnikov.** Po poročilu tovarišev o velikem napredovanju naše stranke v okraju je tov. predsednik zaključil sejo.

V Orehovlju se vrši sestanek v četrtek ob 3. pop.

Na Primskovem se vrši sestanek v četrtek ob 5. uri pop.

V Radomljah bo sestanek v nedeljo dne 16. maja ob 3. uri pop. pri Nastranu.

V Kaplji vasi se vrši sestanek kraj. org. na binkoštni ponedeljek ob 3. uri pri Vodetu.

Naročnikom, ki doslej še niso poravnali naročnine za letošnje leto, smo priložili v zadnji in delno v današnji številki

položnice

ter prosimo, da stori čim preje vsak svojo dolžnost. Kdor ne bo poravnal naročnine pravočasno, se mu bo pošiljatev lista ustavila.

Dopisi.

Kranjsko.

Slamna vas pri Metliki. Po celi naši okolici je kar završalo veselja, a tudi tolažbe, ko smo zvedeli, da je postal minister poljedelstva naš tovariš in voditelj Ivan Pucelj. Še vsem nam je v spominu veliko zborovanje slovenskega in hrvaškega kmetkega ljudstva, kjer smo videli, da moramo z vso silo delati na to, da se politična moč in vpliv prenese iz mesta na deželo na kmetstvo ljudstvo s tem, da se vse podeželje oklene naše slovenske kmetke stranke. Kadar se to zgodi, ne bo samo en kmet minister, ampak jih bo 10. Živijo Pucelj!

Dečno selo pri Brežicah. Tukaj se je poročil naš vrli somišljenik Joško Ogorevec z Nežiko Strgarjevo. Joško in njegov prerano umrli oče sta bila od početka našega kmetkega gibanja energična pobornika kmetkega pokreta. K njegovim poroki mi iskreno čestitamo! Bilo srečno!

Polče pri Begunjah. Naša mala vasica ni pričakovala tekega iznenadenja, kot ga je doživela 1. maja. Raznesla se je vest, da so spet g. minister v Polčah, ker je bilo slišati zvečer muziko in petje. Nek hudomušen možakar je pa stvar pojasnil, da je to pogrebna pesem, ker je Pucelj s Prepeluhom pokopal g. Žerjava, ki bi bil tako rad minister. Oh, kako je Pucelj trdosrčen in Prepeluh neusmiljen. In končno je minister Pucelj še to nerodnost naredil, da ni postavil za šefa kabineta ne dr. Žerjava, ne Dolfeta in tudi ne Macafizeljna, ampak zadružnega strokovnjaka Štiblerja. Res ni to lepo, da se tako malo uvažuje zaslužno gospodo. Obžalujemo pa resno, kako more nasesti kmetka korenina v škofovi občini praznemu strahu. Kličemo vsem, brez bojznosti za nami, mi smo na pravi poti. Živijo minister Pucelj, le naprej po naši kmetki poti! Živela »Slovenska kmetka stranka«!

Štajersko.

Sv. Vid niže Ptuja. Na dan 26. aprila t. l. je priminil za vedno vrli pristaš Slov. kmet. stranke krojaški mojster tov. Jožef Ivančič iz občine Dravce. Po enomesečni mučni bolezni v najlepši mladosti v 34. letu, je zavrtna bolezen izrgala iz naše sredine somišljenika, ki zapušča žalujočo ženo in šestletno hčerko. V trenutku zadnjega zdihljaja je bilo navzočih več oseb. Žena je polagala zakonsko obljubljeno desno roko ob desno ramo svojega umirajočega moža. Glas bolnikov se sliši: »Zbogom žena, hčerka in mati!« Ostali ključemo: Prerana zemlja ti bodi lahka! Ostalim pa globoko sožalje. — Odbor »Slov. kmet. stranke«. Avgust Marolt.

Pristava pri Ptuju. Nesrečna je hiša v letu 1926 naših pristašev Murkotov. Še ni minula dva meseca in zopet smo pokopali Janeza Murka. Bolezen (tuberkuloza) se je tako močno ukoreninila v hiši

Murkota, da nam je ugrabila že drugo žrtev, dobrega somišljenika Matevža Murka, starega 60 let. Bil je dober posestnik. Čim si je pred dvema leti izvolil oddih ter postal prevžitkar, izročivši posestvo svojemu sinu Janezu Murku, že je božja roka ukrenila, da počivata sedaj oba večni počitek. Matevž Murko je bil že od l. 1918 odločen pristaš kmetko-delavskega pokreta in naročnik »Kmetkega lista« in »Grude«. Naj Vama bo zemljica lahka in sladek večni počitek. Ostalim naše globoko sožalje. — Odbor kraj. org. »Slov. kmet. stranke« v Št. Vidu. Franc Štruel.

Vitanje. Že pri zadnjih volitvah je dobila naša »Slovenska kmetka stranka« šestnajst glasov. Policajdemokratski stranki je zdaj za vedno odklenalo. Pravi in pošteni Nemci so popolnoma mirni in na tihem že znajo koga in katero stranko bodo volili. Čisto gotovo je pa, da SDS in SLS ne, veliko manj pa radikale. Samo pogledjmo moralo SLS in SDS. V vsakem časopisu, kako grdo napadata eden drugega SLS in SDS. Demokrati napadajo klerikalce in klerikalci pa demokrate. Ko pridejo pa občinske volitve, pa vstopijo skupaj, pa napadejo Nemce in vse gre proti Nemcem. To je grda stvar! Naša »Slovenska kmetka stranka« kaj takega ne stori, ker v naši stranki imajo Nemci ravno take pravice, kakor vsak drugi in celo veseli smo, da se Nemci izborna držijo. Tukaj v Vitanju imamo lepo število inteligentnih Nemcev, ki so jako pošteni in odkritosrčni v obče sploh, kakor je že njih navada in vzgoja. Vsled tega naša stranka pozdravlja vse Nemce iz kmetkega, obrtniškega in delavskega stanu. Škoda, da je precej odpadnikov! Tisti, kateri so bili prej največji in najbolj zagrizeni Nemci, ki bi radi vse Slovence v eni žlici vode vtopili, so zdaj najhujši in najbolj zaručani policajdemokrati in so pri stranki samo zaradi koristoljubnosti. Poznamo jih dobro, imajo še zdaj nemške trake skrite in tudi pesem »die Wacht am Rhein«. Teh ljudi se je za varovati, ki so danes taki, jutri drugačni, to je pravi: »mož, ki na vse kraje reže.« Prave in poštene Nemce pa pozdravljamo in se jih lahko visoko spoštujemo. O njih preteklosti bomo poročali, ko bo »Šimel« več časa imel. Zdaj je vedno na rajši!

Lajtersberg pri Mariboru. »Auf blicks Lajtersberg.« Kakor vsako leto, tako so tudi letos obhajali naši delavci prvi maj. Sicer ne popolnoma mirno, pa vendar dostojno. Seve navzoč je moral biti znani Francek Žebot. Mislil si je, to priložnost mora izrabiti, mogoče še dobi koga na »limance«, ker to je izrabljal gotovo v politične svrhe. Ta pot je pa imel Francek posebno smolo. Dvakrat je hotel govoriti pri »Janzekovičevem vinotoču« in vsakokrat je moral utihniti, ker delavci so ga vrgli z mize. To leto pa niso več hoteli ubogati Franceka in moral je pobrati »šila in kopita« in »bandrati« brez uspeha v Maribor. Slišali so se klici: »Sedem let že farba in obečava SLS zlata nebesa in zdaj je

konec. Mi bomo volili našega Radića, ker sam ta še ima usmiljenje do kmeta in delavca in noben voditelj še ni toliko pretrpel za Narod kot on. Pri zadnjih volitvah je imela naša stranka večino in pri drugih volitvah jo bomo podvojili. — Zaveden delavec Radićevega pokreta.

Krčevina pri Mariboru. Dne 4. maja 1926 ob 8. zvečer se je vršil zaupni shod »Slovenske kmetke stranke«. Poročal je tovariš Švikaršič o političnem in gospodarskem položaju ter obenem razložil situacijo o novih dveh strankah, ki sta se združili v eno stranko in to je Slovenska kmetka stranka. Zdaj se bode pokazala moč na zunan in na znotraj, ker se bodo pri prihodnjih volitvah združili vsi kmetje in delavci. Pripomniti pa tudi moramo, da ima naša stranka kmeta za predsednika. To je naše geslo! Kmet naj kmeta voli, duhovnik, ako je tudi iz kmetkega stanu, bode isto storil in konečno bodo združeni vsi kmetje, delavci in obrtniki v eno stranko. Konečno so še prosili tovariša Švikaršiča, naj večkrat pride obiskat nas in Slovenske gorice ter obenem naj se tudi ustanovijo strokovne organizacije. Za izvajanja so se zaupniki zahvalili tov. Švikaršiču z trikratnimi živijo-klici. »Beg daj da bi naš boritelj in voditelj gosp. Štefan Radić še ostal mnogih deset let med nami. Živijo Radić — Ti si res Matija Gubec!«

Celje. Razveselilo je nas, da je tudi prišel gospod Radić med nas. Veliko se je že pisalo o njem, posebno pa, ako vzamemo »Jutro« v roke, pa tam stoji vedno »Radić — Radić — Radić«. To pot sem pa jaz kot pristaš druge stranke in sicer samostojne demokratske stranke imel priložnost in sicer po zaslugi g. Švikaršiča, ki mene prav dobro pozna, prišel v dvorano, da morem poslušati g. Radića. Na začudenje sem videl, odkod toliko ljudi brez vsake agitacije, brez vsakih letakov in plakatov. Gospod Švikaršič mi je odgovoril: »To so sami delegati bivše SRS in SKS, ki se danes likvidirate in se bosta od zdaj naprej imenovali »Slovenska kmetka stranka«. Najprvo je govoril g. Prepeluh. Tudi o njem nasprotni časopisi mnogo pišejo, a na zborovanju sem pa slišal golo resnico. Mož je govoril dostojno in jako pametno. Naenkrat se zaslišijo na dvorišču strašanski živijo klici in takoj je bila dvorana popolnoma po koncu. Nastalo je tako vpitje in živijo klici na Radića, da še sploh nisem slišal, da bi kateri voditelj tako bil priljubljen kakor Radić. — Nato je pa govoril g. Štefan Radić. Ko je vstal, je bilo vpitje gotovo četrte ure in pri govorih aplavz za aplavzom. Veliko sem že slišal govornikov, ali takega kakor je Radić še ne. Solze sem prelival in ne samo jaz, tudi drugi. Voditelj Radić je govoril milo, jako premišljeno, ampak preveč odkritosrčno. Vidi se že na prvi pogled, da je mož poštenjak skozinski, seve tudi čistih rok in zaradi tega vedno trpi. Obsojam jaz pa sam sebe in celi slovenski štajerski narod, da smo mi tako zapečljani in dosedaj volili druge stran-

ke. Videl sem v demokratski stranki samo advokate, bankirje, ki so nas komandirali in si polnili žepe na škodo nas kmetov in delavcev. Nikdar in nikdar več, od danes pristopim kot član Slovenski kmetki stranki. Imam še druge ovire, ki jih danes ne morem javno povedati, ampak pride čas, da bom posegel javno v politiko in pridem z dokazi na dan. Končno sem prosil g. Švikaršiča, naj čimprej pride v Celje, da se ustanovi za mesto Celje krajevna organizacija. — Krasno je govoril tudi g. minister Pucelj. Govoril je stvarno, jasno in globoko vsakemu na srce. Niso bile nobene fraze, ampak mož hoče z dejanji pokazati in tudi dati, kar kmetu sliši. Po končanem shodu in sicer ko se je g. Radić odpeljal z avtomobilom od Narodnega doma, je narod vpil: »Živijo Radić, na skorajšnje svidenje!« Eden zagrizen demokrat je pa javno izjavil: »Zdaj pa lahko gremo spat.« Ta demokrat je istino in pametno povedal. Demokratska stranka gre zdaj spat za vselej, da demokrati to vsaj že enkrat sami uvidevajo, smo jim hvaležni. Jaz kot podpisani pa ne bom šel spat, kljub temu, da sem bil demokrat. Jaz sem pristopil k Slovenski kmetki stranki, ker ta stranka je poštena in čistih rok! Torej kmetje in delavci! Zapustite vse druge stranke, kakor sem to storil jaz in kakor star pregovor pravi: »V slogi je moč!« — Celjan, bivši demokrat, zdaj radićev.

Kozje. Tukajšnji klerikalci so dve nedelji zaporedoma dali pred cerkviyo razglasiti, da bo v nedeljo dne 2. maja shod SLS v Kozjem, na katerem bodeta poročala poslanca Škobernerne in Pušenjak. Res jih je nekaj čakalo, nato so se razšli. Gospoda klerikalna poslanca sta ostala doma. Se gotovo sramujeta svojih volilcev, ali se jim pa ne upata lagati, da nista prišla. Vi kmetje, v klerikalni stranki, vidite, kako vas imajo vaši poslanci za norce, zato je za vas najboljša, da se pridružite »Slovenski kmetki stranki«, katera edina je zmožna, da bo ublažila današnji položaj.

Jarenina. V št. 17. smo pisali, da so na SLS shodu Žebotovi pristaši dejansko napadli tov. Gungla in ga do krvi ranili. Dne 7. maja pa sta napadalca prejela od mariborskega sodišča zaslužno plačilo. Radovedni smo, ako bosta tudi sedaj prišla gg. Žebot in Zupanič in poplačala pravdne in kazenske stroške. Hujskati ljudi in uganjati politične sleparije je lahko, toda odgovornost nositi za posledice je malo težje. Ako nastopi pošten človek proti lažem in hujskarijam in jim pove resnico v obraz, tedaj pa s kolom po njem. Tako klerikalci spoštujemo veliko božjo zapoved »Ljubi svojega bližnjega«. Kakor farizeji in pismarji s Kristusom. Primer, kako so nastopili proti tov. Gunglu, pove več kot vse knjige, pove pa tudi, da nimajo nič več drugih dokazov za svojo politiko kot surovo pretepanje. Zato se njihova politika obravna pred sodnijo in ne v parlamentu. Neodvisni sodniki so dali tov. Gunglu prav, da je dokazal resnico nekaterim esel-

esarskim razbojnikom, ki ne poznajo drugega kot laž, sleparijo in goljufijo. Mi pa gremo s pošteno in čisto kmetijsko mislijo naprej in moramo zmagati.

Gornja Poljskava. V noči do 2. maja je neki moški poskusil vlomiti v tukajšnjo pošto. Ko se mu

vlom ni posrečil — oglasila se je namreč poštarica —, je moški pobil vse šipe na oknih pošte. Poštarica je klicala na pomoč, nakar so se oglasili sosedi in pregnali zlikovca. Širijo se neverjetne govorice o osebi nočnega razgrajca. Sliši se, da je mož v pijanosti hotel

priti v svoje stanovanje in da se je pri tem za dve hiši zmotil. Šipe pa je pobil iz jeze, meneč, da mu njegovi ljudje nalašče nočejo odpreti. Če je temu zares tako, bo dognala uprava pošte, ki je iz teh nih vzrokov zainteresirana, da se za to zadevo intenzivno zanima.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetijskega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Novice in zabava.

Izjava. Demokratski »Tabor« me je ošvrknil, da sem iz klerikalca postal radióvec. Sedaj vsaj vem, kaj sem bil in kaj sem. Tudi g. dr. Korošec je nekoč hodil z Radićem roko v roki. Zakaj je to zvezo prekinil, ne vemo. Jaz pa se držim resolucije SLS iz leta 1912., ki pravi, da smo Slovenci in Hrvati en narod. Jaz sem ostal dosleden, SLS pa ne. — Ivan Rojs.

Umrli je pretekli teden v Ljubljani Jernej pl. Andrejka, podpolkovnik v pokoju, znan našemu ljudstvu po knjigi »Naše fantje v Bosni in Hercegovini.« Pokojni se je udeležil 1878. l. vojne v Bosni in si pridobil vsled svojega izredno dobrosrčnega srca simpatije vseh naših fantov. Pokopali so ga pretekli četrtek v njegovi rojstni občini Rova pri Kamniku v rodbinsko grobnico. Zaslužnemu vojaku in pisatelju so izkazali poslednjo čast poleg mnogobrojnih njegovih prijateljev tudi veliki župan dr. Baltič, general Živkovič, major Colarič, dr. Majaron in drugi.

Strela jo je ubila. Franciška Podkrajšek iz Dramelj pri Celju je bežala pred bližajočo se nevihto. Na vrhu domačega hriba je udarila v deklico strela in je obležala mrtva.

Zgodnji čebelni roj. Čebelar Matevž Sotošek v Mrnem selu pri Koprivnici je imel v svojem čebelnjaku 29. aprila t. l. prvi roj.

Uboj v pijanosti. V Radvanju pri Mariboru se je dne 1. maja dogodil žalosten slučaj pretepa med delavci, ki so praznovali 1. maj v gostilni. Med dvema družbama je nastal prepir, ki se je zunaj gostilne izpremenil v pretep. Neki Rombacher je sunil pri tem delavca Zorince z nožem v vrat, ter mu prerezal vratno žilo. Ranjeni Zorinc se je še privlekel do doma, kjer se je zgrudil v kuhinji. Prepeljali so ga sicer takoj v bolnico, toda kmalu je umrl.

Aretirali so v Ljubljani pretekli četrtek Antona Trampuža iz Rožne doline, ki je dne 13. aprila vlomil v neko šupo ter odnesel 3 klovke z raznimi predmeti v vrednosti 4500 Din. V šupi je imel shranjeno svoje pohoštvo neki narednik iz Beograda. Po vlovu je Trampuž pobegnil v Italijo, kjer je preživel par veselih dni, ko pa mu je zmanjkalo zopet denarja, se je vrnil zopet v Ljubljano. Policija je Trampužu, ki je vlom zanikal, dokazala, ker je imel pri sebi samokres, ki ga je ukradel v omenjeni šupi. Pri Trampužu na domu v Rožni dolini so našli še za 2000 Din ukradene blaga. Anton Trampuž je bil izročen sodišču.

Zlato v Panami. Listi so poročali pred kratkim o odkritju novih zlatih najdišč v republiki Panama. Pred dvema letoma so poslali ekspedicijo tja; Alfred Mond, eden od vprizoriteljev ekspedicije, pravi, da najdišča niso daleč proč od točke, kjer je Kolumb na poznejšem svojem potovanju pristal. Odkritje, je dalo dve leti težkega dela. Zlato so dobili kar na površini, v bližini starih indijanskih rudnikov, 45 unc na tono; našli so tudi staro orodje domačinov, ki so morali delo neizpolnjeno opustiti, ker niso poznali novega načina pridobivanja. Poleg zlata je tam tudi srebro, 91 unc na tono. Pokrajina je tako nedostopna, da je rabila ekspedicija več tednov spet nazaj do krajev, od koder je bila vzela vzorce. Najdišča smatrajo za bogatejša kot so južnoafriška. Napravil se je že angleški sindikat, ki bo kopal; pripadata mu Alfred Mond in južnoafriški posestnik zlatih jam Joel.

Mesto pogorelo. Na Moravskem je pogorelo celo mesto Mikulov, ki je bilo v nekaj minutah vse v plamenih. Škoda se ceni na 100 milijonov čeških kron.

Zveza slov. vojakov, podružnica Vodice je sklenila postaviti v Vodice spomenik vsem vojakom-faranom, padlim na bojnih poljanah širne Evrope. V ta namen je odbor že zbral med farani 4804.25 dinarjev, za kar se na tem mestu vsem darovalcem prav pristočno zahvaljuje. Na pokopališču je v ta namen že izbran prostor. Spomenik bo postavljen približno koncem avgusta meseca tega leta in je isti proračunan na približno 8000 Din. Dobro polovica je torej že zbrana, potrkat pa bomo morali še na dobra srca, da z združenimi močmi postavimo spomenik tistim, katerih kosti trohne po bojnih poljanah.

Naši bolniki. V javnih bolnicah je tak naval bolnikov, da večkrat ne morejo vseh sprejeti. Režezi pridejo od daleč, pa morajo zopet domu, ker je v bolnici vse polno. Vprašati se moramo po vzrokih tega nenavadnega pojava, ki je zlasti spomladi, ko se delo na polju odpre, zelo čuden. Nekaj napravijo nesreče, nekaj kužne bolezni. Morebiti je pa vzrok tudi v postopanju nekaterih zdravnikov. Po kmetih je splošno pomanjkanje denarja. Če kdo nenadoma zbolí, morajo poslati domači po zdravnika. Navadno se pošlje voz tja in nazaj. Primerilo se je večkrat, da je računal zdravnik 500 Din, pri hujših slučajih tudi 1000 do 1500 Din. Revnega tesarja, ki še za moko ni

imel, je zadela nesreča. Sosed mu je iz usmiljenja dal voz in sina, ki je dirjal po zdravnika. Plačati je moral 500 Din. Bil je težki porod pri drugem revežu. Plačati je moral 1000 Din. Ne bomo rekli, da ni zdravnik opravičen tako računati, toda kam pridemo po tej poti? — Če se računajo take vsote in se mora za vsako konsultacijo, če zdravnik tudi na svojem domu le pogleda bolnika, grozno plačati, bo šel vsak v bolnico, kdor še more. Ima tudi popolnoma prav. Če računa zraven še vožnjo in oskrbo skozi več tednov v bolnici, je to še vedno veliko cenejše, kakor zdravnika klicati na dom. V bolnici ga tudi vselej pravilno preiščejo in bolezen zadenejo ter prav ravnaajo z revežem, kar se ne more vselej reči o zdravnikih po deželi. Ob nenadnih nesrečah pa reveži raje doma umrjejo, kakor bi dali zadnje dinarje za zdravnika. Posledica tega je, da ljudstvo takemu zdravniku vedno manj zaupa. Vsled tega pa trpi narodno zdravje in narodna moč, mnogi umrjejo, ki bi še lahko delali. Mi mislimo, da je dober zdravnik eden prvih stebrov za narodno zdravje. Ima vzvišen namen, da pomaga vsem potrebnim in nesrečnim. Želeti moramo, da se povsod skrbi z vso resnostjo in vnemo tudi za tiste, ki so zavarovani v bolniški blagajni. Naj se ne računani nikdar več, kakor more kmet ali kak drug revež plačati.

Gasilno društvo Drenov grič-Lesno brdo priredi v nedeljo dne 16. maja ob 2. uri popoldne veliko ljudsko veselico na senčnatem vrhu gospoda Oblaka. Prireditelj bo nudila vsestransko zabavo. Ker je društvo še mlado, se naproša vse, da se udeleže, kolikor je v največjem številu mogoče. Za ples, jedajo in pijačo bo najbolje preskrbljeno. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilnega orodja.

Zakup lova občine Vrbljene. V torek dne 18. maja ob 10. uri popoldne se bo oddal pri sreskem poglavarstvu v Ljubljani v sobi št. 1 potom javne dražbe lov občine Vrbljene v zakup, in sicer za dobo 5 let t. j. od 1. julija 1926 do 31. maja 1931. K dražbi se vabijo vsi interesentje s pristavkom, da si lahko vpogleda vsak posameznik pogoje ob uradnih urah pri sreskem poglavarstvu v sobi številka 1.

Dopis iz Kanade. Vinipeg, 17. aprila 1926. Dragi rojaki! Mi, udeleženci drugega transporta iz Jugoslavije, smo odpotovali v Kanado marca meseca 1926. Predno smo se podali od doma, smo čitali

v časopisih dopis iz Kanade, v kakšnih razmerah se nahajajo naši rojaki tam. tem vestem pa nisimo verjeli. Sedaj pa, ko smo se srečali v Kanadi s tistimi, ki so te vesti našim časopisom poslali, in se sami prepričali, da so lačni in da hodijo s trebuhom za kruhom, verjamemo vse, a prepozno je. Agentje so nam pravili, da ko pridemo v Vinipeg, dobimo delo in zaslužek. Tu pa je ravno narobe. V Vinipegu smo našli na tisoče ljudi brez dela in v takem položaju, da ko bi jih svojci iz Združenih držav ameriških ne podpirali, bi morali vsi od lakote umreti. Tudi mi smo na istem položaju, kdor ima kakega svojca v Ameriki, smo jim pisali, da nam pošljejo nekaj denarja, ko denar dobimo, pa se podamo na vse strani za delom in kruhom, pa kamor pridemo, povsod razočaranje, povsod je na tisoče ljudi brez dela. Kar se tiče farm, obljubljajo delo za poletie, tudi znatne plače obljubujejo, ko pa pride jesen, pokažejo vsem vrata in hajdi na cesto. V mnogih slučajih tudi farmarji (nekaki graščaki) od zaslužka pol odtrgajo in nočejo plačati kar so obljubili. Tako, dragi čitatelji, tak je naš položaj v Kanadi. Dragi rojaki, kdor je namenjen v Kanado, naj opusti to namero in naj ne veruje agentom, ki spravljajo narod v sužnost. Nekaj ljudi že dobi tudi tukaj delo, ali med 100 komaj 2. vsi drugi pa smo na tem, da bi bili zdavnej doma, ko ne bi bilo morja, ki nas loči od vas. Končamo svoje pismo in gremo brez nade na lov za delom in kruhom. — Janez Leskovec, Franc Kotnik, Franc Mihelič, Janez Glabukar, Ciril Šterbenk, Fr. Lavrič, Franc Žitko, Ciril Mučič, Janez Ančnik, Franc Jančar.

Zlatnike so našli v milu »Gazelac« (Imena v oklepaju označujejo trgovce, kjer je bilo milo kupljeno.) M. Boštjančič, Grosuplje (pri Lovro Škrjanc, Lonček pri Grosuplju); Helena Mauser, Podbrezje (pri Valter Reš, Podtabor); Ivana Vrblinc, Bizovik št. 63 (pri Antonu Menčingerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta); Ivana Nastran, Češnjevke pri eCrkljah, Gorenjsko (pri Radanovič A., Cerklje pri Kranju); Franciška Jelenko, Ruše pri Mariboru (pri Prvem del. konz. društvu, Ruše pri Mariboru); Erjave Tončka, Loz pri Sevnici (pri R. Trapečar, Radna pri Sevnici); Ana Kušič, Brod, Berislavičeva 3 (pri Benčeviča sinovi d. d., Brod na Savi).

Rogaška Slatina, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, želodčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. **Zahtevajte prospekte!**

Trdo in mehko.

Janez Dobre je dobil novega hlapca. Dosedanji veliki hlapec Janez je zdržal petnajst let pri hiši, dokler ga ni prijela misel, da se oženi.

Delo je šlo gladko od rok, seveda je bil gospodar povsod poleg. Bil je prvi pri košnji in oranju, pri sejanju in žetvi, v hlevu in skednju.

Za Janezom je prišel novi hlapec Peter. Janez se ni ustrašil nobenega dela in ni štel ur, vedno je nasvetoval gospodarju kaj novega, kar bi dvignilo gospodarstvo, Peter pa je bil precej drugačen. Že to mu ni bilo povšeči, da je kmet povsod stikal, čeprav je bil premožen, imel je oči v vsakem kotičku. V takih razmerah ni mogel novi hlapec polenariti. Brezdelje se je novemu hlapcu izredno dopadlo, tako da je nekoč menil: »Teško delo je za živino, za lahko delo naj se kupi še več živine, tako da za človeka nič ne ostane.«

Peter je godrnjal tudi, da Dobretov oče najdejo štirikrat toliko dela pri svojem gospodarstvu, kakor drugi kmetje. Kadar dežuje, je to-

liko opraviti po lopah, hlevih, skednjih in podu, da bi raje hodil celi dan za plugom. Petru še marsikaj drugega ni bilo všeč. eno se mu je pa strašno dopadlo, izredno dobra hrana, štirikrat boljša, kakor na drugih kmetijah, kjer so gospodarili zanikerni kmetje in je bilo štirikrat manj dela.

Čas košnje je prišel. Dobre je zbudil četrt na štiri Petra, vzela zvečer naklepano koso in ko je Peter koracal zevaje po dvorišču, je kmet že koso naprtil in odšel v sveže rosno jutro na travnik.

Petra ni to prav nič mikalo, da bi začel že v poltemi kositi. Dejal ni ničesar, ker bi nič ne izdalo, sledil je napol zaspan gospodarju.

»Lepa košnja bo, poglej Peter, nobenega oblačka ni na nebu. Čas morava izrabiti in dobro prijeti; v štirinajstih dneh, menim, bo zadnji voz doma.«

Dobre je potegnil iz žepa steklenico polno dobrega jabolčnika, ki ga je Peter tako rad pil, naredil par močnih požirkov in ponudil Petru. To se je Petru dopadlo, izpil je trikrat toliko kakor kmet.

Tako, začela sta kositi, kmet na-

prej, Peter za njim. Enkrat, dvakrat, trikrat je Peter še držal, ko pa kmet ni hotel v ročnosti odnehati, je Peter počasi zaostal. Kmet ga je najprej pri četrtem, potem pri tretjem preseku dohitel. Le počasi naprej, potem prehodi tudi polž svojo pot, je bilo Petrovo zlato pravilo.

Po dobrem zajtrku je menil kmet: »Sedaj prideva do trše trave. Tu se reče zamahniti, da stisneš zobe.«

Petru se ta opomba ni nič dopadla, a ker je potegnil gospodar ravno steklenico z jabolčnikom, je zakril nevoljo in potegnil še enkrat toliko.

Kmet je mahal z vso silo po trdi travi in jo kosil, kakor bi jo bril. Peter se ni napenjal, le sem in tja je kaj odrezal, zgledalo je okrog njega, kakor bi krava pulila travo. Naenkrate je obstal, se popraskal za glavo in dejal:

»Poglejte, gospodar, tu mi ne gre s košnjo. Vaša kosa pobere vse, moja le trga. Veste kaj, napraviva tako-le: Vi kosite tu, jaz grem pa tja nad mehko travo. Ni sem vajen tako trde košnje.«

Dobre ni ničesar črnil, ampak le pomenljivo pogledal Petra. Nato pa je dejal: »Prav! Pojdi kositi mehko, jaz bom pa trdo.«

Celo dopoldne ni spregovoril Dobre ničesar s Petrom in pridno kosil, dokler ni padla vsa trda trava.

Opoldne sta odšla domov. Že v veži je udaril Petru v nos prijeten vonj pečenke. Prišla je gospodarja in hlapca pečeno gos in skledo zabeljenega krompirja. Ko sta odmolila, je potegnil kmet gosjo pečenko k sebi in dejal:

»Vidiš, Peter, sedaj napraviva kakor na travniku. Ti imaš raje mehko, ki se lahko obdeluje, zato menim ti bo krompir dobro teknil. Jaz ljubim trdo in mi je ljubša pečena gos s trdimi kostmi, kakor krompir.«

Ko je spregovoril, je vzel krožnik in odšel v sfransko sobo.

Peter je naredil kisel obraz in razumel, kaj je rekel gospodar, dejal pa ni ničesar, ampak tiho pojedel krompir.

Popoldan pa ni več zastajal za gospodarjem in se tudi drugače poboljšal.

Narodni gospodar.

Premovanje goveje živine v Prekmurju.

Dne 18. maja 1926 se vrši v srezu Dolnja Lendava v občini Turnišče premovanje simodolske živine in sicer za vse občine prejšnje in sedanje turniške župnije. Daleč na okoli je poznano, da se redi ravno v tem kraju najlepša čista simodolska pasma, katere biki so ponos ondotnih prebivalcev. Neverjetno hitra vzreja odda več sto glav najlepše plemenske živine v tujino. Nakupovalci so domači mesarji, vendar se pretežno večina izvozi v Italijo in Avstrijo. Škoda, da se živinorejci v pokrajinah, kjer uspeva ta pasma, ne poslužijo nakupovanja v Prekmurju, mesto da importirajo šestokrat iz tujine še manj vredno blago, ki je veliko dražje. Da se ta dobra domača živinoreja povzdigne, da dobimo čim lepše uspehe, da postane Prekmurje lahko zakladnica za simodolsko živino, se je določilo s pomočjo državne podpore premovanje te živine, kjer naj izrečejo svojo sodbo živinorejski strokovnjaki, kjer naj se pokaže tam, da ne redimo živine samo za zakol, temveč za plemo. Za prireditve vlada med tukajšnjim prebivalstvom veliko zanimanje, pričakuje se ne samo zastopnike oblasti, temveč tudi ostale živinorejce izven Prekmurja. Premovanje se prične ob 9. uri dopoldne na živinskem sejmišču.

K premovanju bodo pripuščeni:

1. Biki nad 1 in pol leta,
2. krave in telice (breje),
3. teleta od pol do 1 in pol leta.

Zivinorejci, poslužite se prilike, pridite pogledati lepo prekmursko živino. Železniška zveza je

zelo ugodna. Večerni vlak vozi na Beltince in Dolnja Lendava, kjer se prenoči, od tamkaj v jutro z vozovi v Turnišče.

* * *

Pospeševanje vinogradništva in sadjarstva.

Letos, od 22. marca do 10. aprila, se je vršil na tukajšnjem novem državnem trtnem nasadu pri Kapele prvi spomladanski tečaj, na katerem se je poučevalo (praktično in teoretično) kmečke in viničarske mladeniče o vzgoji in negovanju vinske trte in sadnega drevja ter zatiranju raznih trtnih in sadnih škodljivcev.

Kako veliko zanimanje vlada med tukajšnjim prebivalstvom za take poučne kmetske tečaje, kaže najbolj to, da se je prijavilo za ta tečaj nad 60 zanimancev. Ker pa je bila državna podpora za sprejem tolikih tečajnikov (vsak udeležnik je dobil glasom objave velikega župana v Mariboru dnevno 10 Din) veliko premajhna, so tukajšnje javne korporacije, kakor okrajni zastop v Gor. Radgoni, hranilnici in posojilnici v Radencih in Sv. Juriju ob Šč. priskočile upravi državnega nasada velikodušno s precejšnjimi denarnimi prispevki na pomoč, tako da se je moglo sprejeti 37 prijavitelcev. Pouk teh se je zaradi uspešnejše in intenzivnejše izvedbe vršil v dveh zaporednih skupinah.

Zaključka tečaja so se udeležili tudi funkcionarji tukajšnjega okrajnega zastopa in podpisana kmetiška podružnica. Končna skušnjava je pokazala prav dober uspeh; pri tej priliki se je razdelilo med tečajni-

ke tudi 10 cepilnih nožev kot nagrada.

Uspeh tega prvega tečaja je bil, kakor že rečeno, povsem zelo zadovoljiv in se iz vsega vidi, kako so taki in slični tečaji za naš kmečki naraščaj prepotrebni, posebno tudi vsled tega, ker nima vsak kmečki ali viničarski fant prilike, niti sredstev, posecati kako kmet. šolo. Zato je pa želeli, da bi se taki tečaji na tukajšnjem drž. posestvu redno vršili, kjer bi se nudila kmečkemu in viničarskemu naraščaju prilika, upeljati se v najpotrebnejšo vinogradniško sadjarsko abecedo.

Za Kmet. podružnico v Slat. Radencih: J. Nemeč l. r.

* * *

Varčuj za časa in imaš v sil.

Ko stoji začetkom junija mlada detelja na polju, se na nekaterih kmetijah kar razsiplje z njo. Mladu, sočnato deteljo kar nasipljejo v korita, kolikor jo pač more žival požreti. Prva posledica je, da dobi žival drisko, kar povzroča veliko škodo. Driska povzroči, da zgubijo goveda na teži, ker ne izkoristijo dovolj redilnih snovi v krmi.

Mlada rdeča detelja ima toliko beljakovine, da jo žival ne more popolnoma izkoristiti.

Imamo prav dobro sredstvo, da odstranimo te pomanjkljivosti. Najboljše je, ako pomešaj deteljo z rezanico iz ržene slame. Ako postane detelja starejša, ima manj redilnih snovi in je lesnata, prideni manj slame. Dodatek slame prepreči nevarnost napenjanja. Zlasti

mlada goveda in breja živina so zelo občutljiva za napenjanje.

Tudi konju primešaj med deteljo slame. Najvažnejše je, da s tem prihraniš mnogo detelje in živina bo izgledala čedno.

Dober gospodar skrbi, da posuši kolikor mogoče veliko detelje, slab pa razsipa z zeleno in je prisiljen krmiti kasneje s slamnato rezanico.

Staro pravilo se je tudi tu obneslo: »Varčuj za časa in imaš v sili.«

* * *

Zborovanje gorenjskega obrtništva v Ljubnem. Prošlo nedeljo je Obrtno društvo za Jesenice priredilo v Ljubnem veliko zborovanje, katerega se je udeležilo obrtništvo iz cele Gorenjske. Predsedoval je zboru, ki se je radi obile udeležbe moral vršiti na prostem, krojaški mojster g. Gogala. Ob otvoritvi zboru je pozdravil zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Pretnarja, načelnika Zveze obrtnih zadrug g. Franchettija in tajnika Zveze obrt. društev v Celju g. Zabrkarja ter izrazil veselje, da je obrtništvo s svojo udeležbo dokazalo tako lepo svojo živo stanovsko zavest. Po pozdravnih nagovorih domačina g. Ambrožiča iz Ljubnega in g. Franchettija iz Ljubljane je poročal zbornični zastopnik g. dr. Pretnar o gospodarskem položaju obrtnika. Uvodoma je omenjal velik pomen obrtniškega stanu za družbo, državo in gospodarstvo, a še v posebni meri baš za Slovenijo, ki ima v naši sicer poljedelski državi neki izjemni položaj. Mentaliteta prebivalstva Slovenije, je pretežno kmetiška. Toda kmetiška gruda pri nas večine svojih snov ne more

prehraniti in obrt je oni poklic, ki reši naš ljudski naraščaj pred izseljevanjem. Tudi je uprav za Slovenijo značilno, da je povečini združen kmetijski poklic s poklicnim ali vsaj domačim obrtom in narobe, da obrtnik tudi kmetuje. Predavatelj je nato razpravljaj o perečih gospodarskih stvarih, kakor davkih, socialnem zavarovanju, državnih dobavah in obrtniških kreditih. Sledilo je poročilo tajnika Zveze obrtnih zadrug g. Kaiserja o potrebi obrtniške organizacije. Tajnik Zveze obrtnih društev v Celju g. Zabkar je govoril o razvoju obrtniške organizacije, o krivicah, ki se gode obrtniku ter je žigosal postopanje obrtnih oblastev, ker ne čutijo potrebe, da bi pošiljala na obrtniške zbere svoje zastopnike. Po govorih g. Rebeka iz Ljubljane in g. Rebolja iz Kranja so se sprejele soglasno zelo važne resolucije.

Najboljša vina pokusite edino na vinski razstavi v Ormožu, ki se bo vršila ob priliki okrajne obrtne in gospodarske razstave v Ormožu od 8. do 15. maja t. l.

Kmetovalci, občinska predstojništva sodnega okraja Slovenjgradec! Kmet. gospodarsko posvetovanje s strokovnimi referati gg. okr. veterinarja Peršuha in okr. ekonomista Werniga in seja pripravljalnega odbora okrajne kmetijske organizacije se je vršila v Slovenjgradu dne 9. t. m. Namen seje je bil, določiti smernice za skupno gospodarsko delo in ustvariti za celotni sodni okraj srednji odbor, ki bo posloval stalno v Slovenjgradu v svrhu rešitve različnih tekočih aktualnih kmetijsko - gospodarskih vprašanj. Ker na tem posvetovanju niso bili navzoči zastopniki vseh občin okraja, podpisani pripravljalni odbor pozivlje tem potom vsa občinska predstojništva slovenjgraškega sodnega okraja, da odpošljejo zanesljivo k ustanovnemu občnemu zboru okrajne kmetijske organizacije v nedeljo dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne v dvorani okr. hranilnice v Slovenjgradu svoje za gospodarski napredek vnete in dovtetne odposlance. — Preds. Arh L. I. r., župan v Staremtrgu; podpreds. Lobe Fr., v Slovenjgradu; tajnik Wernig Fr., okr. ekonom; odborniki: Slemnik Urban, župan v Vrbah, Glasenčnik Miha iz Razborja, Tovšak Ivan iz St. Ilja p. T.; Konečnik Anton iz Trobelj; Zorman Miha iz Golavebuke; Gašper Anton iz Legna; Koprivnikar Miha iz Mislinja in Vertnik Franc iz Slovenjgrada.

Italija in petrolej. V Rimu se je ustanovila z delniško glavnico 100 milijonov lir nova petrolejska družba; država je udeležena s 60 milijoni, razne zavarovalne družbe pa s 40 milijoni. Ker Italija nima pomembnih petrolejskih virov, je družba navezana skoraj na izključno na izrabljanje tujih petrolejskih nahajališč. Navrtali bodo petrolejske vire v Albaniji, izrabljali bodo koncesije v Rumuniji, ki so jim jih dovolili Rumuni kot kompenzacija za dolgove, ki jih dolguje Rumunija Italiji. Najvažnejše torišče nove družbe pa bo Rusija. Za ita-

lijansko petrolejsko družbo se skriva menda rusko-italijanska petrolejska zveza, kot protiutež proti zapadnoevropskim in ameriškim petrolejskim skupinam. Ruski petrolejski sindikat Viktoria je dobil že obširne koncesije za izvoz izdelkov v Italijo. Zanimanje Mussolinija za te kombinacije nam pravi, da bo Italija na temelju ožjega sodelovanja z ruskim petrolejskim sindikatom igrala aktivno vlogo tudi v mednarodni petrolejski politiki.

Ureditev naših dolgov v Ameriki. Kakor se poroča, je vprašanje naših dolgov v Ameriki že urejeno. Naša delegacija je dosegla po dosedanjih podatkih naslednje uspehe: Vsota dolga je določena na 51 milijonov dolarjev (t. j. 2900 milijonov dinarjev). Rok je 62 let (kakor za ostale evropske države). Prvih 12 let ni plačevati obresti; potem pa 1% do 3%, povprečno torej 1% letno.

Trgovinska pogodba s Češkoslovaško. V kratkem se sestanejo delegati našega trgovinskega ministrstva z delegatom češkoslovaškega ministrstva, da pripravijo teren za pogajanja o trgovinski pogodbi. Ta sestanek bo v Beogradu, nakar se prično definitivna pogajanja v Bratislavi.

Izvoz lesa iz naše kraljevine pomenja važno postavko v naši trgovinski bilanci. V l. 1925 se je po carinski statistiki izvozilo raznega lesa in lesnih izdelkov 276.290 vagonov v vrednosti 1374.58 milijonov dinarjev, proti 150.230 vagonom v vrednosti 1768.36 milijonov dinarjev v letu 1924. Izvoz lesa je po količini stalno napredoval izza leta 1921. Enako je napredoval po vrednosti do lanskega leta. Lani pa je vrednost izvoza kljub znatno povečani količini padla in to zaradi večje vrednosti dinarja, kar je imelo za posledico znižanja cen po papirnati valuti. Glavna odjemalka našega lesa je bila lani kakor tudi prejšnja leta Italija. Samo v Italijo se je lani izvozilo za 912.78 milijonov dinarjev raznega lesa. Druga važnejša nakupovalka našega lesa je Madžarska; njej slede: Francija, Grčija, Avstrija, Nemčija, Švica, Egipt, Anglija, Alžir, Argentinijska, Češkoslovaška in razne druge države.

Mednarodni šumarski kongres v Rimu. Ob sodelovanju italijanske vlade je Mednarodni zavod za poljedelstvo v Rimu organiziral veliki Mednarodni šumarski kongres, ki se je otvoril dne 29. aprila t. l. in naj traja do 6. maja t. l. Svečani otvoritvi kongresa je prisostvoval italijanski kralj, dalje ministrski predsednik g. Benito Mussolini in pristojni resortni ministri. Kongres je otvoril minister za narodno gospodarstvo g. prof. ing. G. Belluzzo. Nato je v programatičnem govoru predsednik odseka za prireditve kongresa g. De Michelis pozdravil zastopnike tujih držav in korporacij ter ostale udeležence kongresa. Na kongresu je zastopanih 58 držav in kolonij, med temi 27 evropskih držav, 13 ameriških, 8 azijskih, 8 afriških in 2 avstralski

državi. Nadalje je poslalo svoje delegate 208 šumarskih udruženj ter lesno-industrijskih in trgovskih zvez. Vseh udeležencev kongresa je nad 1000. Naša kraljevina je lepo zastopana. Vlada je na kongres odposlala uradno delegacijo, zastopane pa so tudi razne naše organizacije. Zvezo industrijcev v Ljubljani zastopajo gg. ing. A. Rudež, dr. E. Rekar, Oskar Kosler in tajnik D. Goriup. Vseh udeležencev iz Jugoslavije je 59.

Licencovanje in premovanje bikov v srezu Litija. V prošlem mesecu aprilu se je vršilo licencovanje in premovanje bikov v litijskem srezu. Prignalo se je v celem 93 bikov, od teh se je licencovalo 76. V sodnem okraju litijskem je bilo prignanih 63, licencovanih 51, premovanih pa 49 bikov in sicer: 2 po 766 Din, 1 po 666 Din, 7 po 500 dinarjev, 3 po 450 Din, 19 po 400 dinarjev, 3 po 350 Din, 11 po 300 dinarjev, 1 po 273 Din, 1 po 250 dinarjev in 1 za 200 Din. — V višnjegorskem sodnem okraju se je prignalo 30, licencovalo 25 bikov. Premovalo se v tem okraju ni, ker država ni nakazala nikake podpore. Okrajna blagajna za sodni okraj Višnja gora, je sicer določila v to svrhu 3000 Din. Davčni urad jih pa noče in ne sme poprej izplačati, dokler niso vse doklade plačane.

V sodnem okraju litijskem je votala okrajna blagajna 20.000, občina Aržiše pa 1500 Din za premovanje bikov. Pohvalno se mora omenjati agilno in plodonosno delovanje litijskega g. župana, na čigar inicijativo se leto za letom od strani okrajne blagajne prispevajo znatne vsote: za prospeh živinoreje, za gospodinjjski pouk in kmetijstvo sploh. S pomočjo in podporo okrajne blagajne se je v sodnem okraju litijskem bikoreja zelo izboljšala ter število bikov tako pomnožilo, da jih je v nekaterih občinah celo preveč. Žal, da v višnjegorskem sodnem okraju živinoreja ni deležna tako visoke podpore in zanimanja od strani občin, kakor v litijskem. Litijski sodni okraj ima spričo bogate industrije, veleposstva in tudi večjih občin veliko davčno moč, kar pa v višnjegorskem delu sreza ni. Tu so občine male, tovarne ni, vsled tega je tudi davčna moč minimalna. Kljub temu se kaže tudi v tem delu sreza znaten napredek v živinoreji, število bikov se je pomnožilo ter se jih vsako leto celo izvažajo nekaj vagonov v Črno goro in Srbijo. V litijskem delu sreza so se v občinah: Aržiše, Kandrše, Konj, Kutredež in Zagorje licencovali le pingavski biki, v občinah: Hotič, St. Lambert in Vače poleg pingavskih tudi bikki enobarvnega sivega, v višnjegorskem delu sreza pa le bikki enobarvnega sivega, pšeničnega ali belega in rjavega plemena. — Drž. ekonom Jereb.

Gorje pri Bledu. Tukajšnja živinorejska zadruga priredi v soboto, 15. maja t. l. v Zgor. Gorjah večerno poučno predavanje. Predava g. okrajni ekonom Sustič iz Radovljice o pomenu rodovnika pri goveji živini, o mlečni kontroli in vodstvu rodovniških knjig. Pre-

davanje se prične točno ob 8. uri zvečer. Ker začne živinorejska zadruga letos z vodstvom rodovnika in mlečno kontrolo krav svojih članov, je potrebno, da se udeležijo predavanja vsi člani živinorejske zadruge, da se podučijo o veliki gospodarski važnosti in potrebi takega delovanja živinorejcev. Vabijo pa se k udeležbi tudi drugi posestniki iz občine in njenega okoliša.

Kmetijska podružnica na Blokah priredi dne 26. t. m. na sejmišču v Novi vasi živinsko razstavo za enobarvno plemensko živino iz Blok. Po prijavah, ki jih je podružnica do sedaj prejela, kaže biti ta razstava nekaj velikopoteznega in poučnega, ker zanimanje je zelo veliko. Ker bo na razstavi tudi večje število mladih juncev domače reje in bo tudi nakup domače živine omogočen, vabimo k razstavi tudi kunce, ki se za lepo in dobro živino zanimajo. — Najlepša živina se bo tudi nagradila, ker podružnica ima na razpolago 6200 dinarjev za nagrade. — Pričetek premovanja bo ob 8. uri zjutraj. Vabimo torej vse, ki se za prospeh živinoreje zanimajo, da si razstavo ogledajo. — Podr. slov. kmetijske družbe na Blokah. Načelnik: Stan-ko Lenarčič.

Za gospodinjje.

Kako odpravimo mravlje? Iz stanovanja se odpravijo najlažje, ako postaviš v njih bližino plitvo skledico, napolnjeno z nekoliko medu pomešanim z lugom. Mesto tega lahko naliješ kamilčni čaj, poslajen z medom. — Iz čebelnjaka odpraviš najlažje mravlje, ako pomočiš gobo v sladkorno vodo in jo položiš v bližino mravelj. Ko se jih dovolj nabeje na gobi, vzemi jo in jo pomoči v vrelo vodo, da mravlje poginejo. To ponavljaj tolikokrat, da jih popolnoma odpraviš. — Isto postopanje velja tudi za cvetličnjak, kjer prenašajo mravlje uši od rastline na rastlino.

Sredstvo proti driski pujskov. Vsaka gospodinja se prestraši, ako zapazi, da so prašički oboleli na driski. Proti tej bolezni je najboljša domača sredstvo — riž. Prav mladim prašičkom daj le vodo, v kateri se je kuhal riž in sicer mlačno. Starejšim pa skuhaj rižev močnik.

Kako zatremo bolhača na vrtu? To so jako škodljive živalice, ki napravijo mnogo škode, zlasti o suhem vremenu. Izgrizejo mlade rastline, včasih se lotijo tudi semena. Ubravimo se jih na razne načine in sicer ako namočimo seme še pred setvijo nekaj ur v petrolej in ga potem dobro osušimo. Ali izkaljene rastline izdatno zalivamo in škropimo. Dobro sredstvo sta tudi pepel in saje, ako z njima poprašimo gredice.

Sredstvo proti rjastim lisam v perilu. Zavri limonovega soka in finega namiznega olja, vsakega polovic, pomoči suh rjast madež v to vrelo tekočino in takoj izgine rja.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. - Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

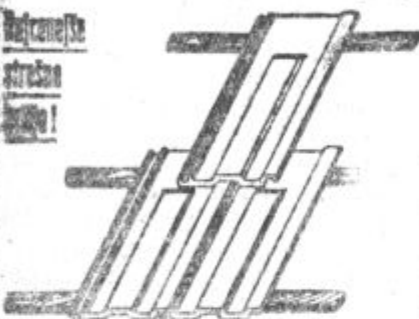
Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
'DUBIED'

Z vedrim in veselim licem
pričenja vsako pranje pri katerem se uporablja
miło „Gazela“
Brez truda hitro in temeljito učinkuje to priznano
miło. Vsak tisoči kos pa vrhovega
vsebuje pravi zlatnik.
Našli ga boste tudi vi, ako boste kupovali le to našo
res pravo gospodinjstvo miło.

Združene opekarne d.

Priznane
strojne
opreme!

Ljubljana
Niklošičeva cesta 13
prej
Vidic-Knez

lovarne na Viču in Brdu
nudi v poljubni množini — tako
dobavno — najboljše pretekšene
modele strešnikov s eno ali dvema
zarezama tekor tudi bobrovec (bi-
ber) in slatno epeko. — Na željo
se pošlje takoj popis in ponudba!
Staloni strojniki vedno v zalogi.

Vsled smrti gospodar-
ja prodam ugodno

**9 panjev
čebel.**

Panji
so Zaidaršičevega si-
stema in so v najbolj-
šem stanju. Kupci naj
se javijo takoj na na-
slov: Ivana Pelhan,
p. d. Štale, Dobrova
pri Ljubljani.

Kosilni stroj

dobro ohranjen se po
ugodni ceni prodaja.
Naslov pove uprava
»Kmet. lista«.

Priznana najsolidnejša
domača tvrdka

JOS. ROJINA

Ljubljana

Aleksandrova cesta šte. 3.
Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega
blaga in sukna. — Bogata izbira vseh vrst izgotov-
ljenih oblač, raglanov, površnikov, dežnih plaščev
itd. po izredno nizkih cenah.
Lastni krojaški atelje!
Točna postrežba! Nizke cene!
Protiv gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna
mesečna odplačila.

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kaljeva sol, ka'nit, tho-
masova žilindra in prvovrstni Splitški
Portland-cement vedno v zalogi po naj-
ugodnejših cenah pri osr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODOVSKA UL. 7.

Za v Prago

privoročna podpisana tvrdka
vse telovadne oblačne potreb-
ščine za žlanc, članice, ne-
raščaj in deco.

Solidno in lepo izdelani kroji
po najnižji ceni. — Zahtevajte
cenike!

BRATA ČAPUDER
Ljubljana, Wolfova ul. 1/II.

Volna

za damske obleke, kostume in plašče v vseh kras-
nih, modernih barvah in vzorcih po silno znižanih
cenah, n. pr. ševijot 110 cm m Din 36.—, čisto
volneni poplin 60.—, modni karo 140 cm Din 56.—,
fini kangarn 118.—, moderni covercoat 130.— raz-
pošilja volotrgovina R. STERMECKI, CELJE št. 63.
Vzorci se pošljejo v pogled, ilustrirani cenik z
čez 1000 slikami čez razne domače potrebščine pa
zastonj. Kdor pride z vlakom, dobi na-
kupu primerno povrnitev vožnje. Trgovci
angro ceno.

Najboljša in zato
najcenejše kupite
edino le pri

Josip Petelinc

pletene, majce, volno,
žepne robce, kravate,
palice, nahrbtnike,
spodnje hlače, otroško
trikot perilo, kompletna
potrebščina za čevljarje,
krojače, sedlarje in
šivilje

v Ljubljani
ob vodi, blizu Prešer-
novega spomenika.
Na veliko in malo!

Prvovrstno

MODRO GALICO

garantirano 98-99%, v vrečah
po 100 kg franko Ljubljana
nudimo po sledečih cenah:

Pri odjemu
do 100 kg . . . Din 7.60
Pri odjemu
100—1000 kg . . . Din 7.50
Pri odjemu
1000—5000 kg . . . Din 7.45
Pri odjemu
5000—10.000 kg . . . Din 7.40

Plačljivo 1/2 pri naročilu in 1/2
pri odjemu blaga. — Za obila
naročila se priporoča

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v
Ljubljani, r. z. z o. z.

Največje vrtnarsko
podjetje v Jugoslaviji!

VRT Džamonja in drugovi, dr. z o. zav., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih
dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in
vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ame-
rikanških podlogah, kakor tudi cepe in pod-
loge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospo-
darskih rastlin. Cvetje v loncih in razne
okrasno grmovje in drevje imamo celo leto.
Zahtevajte cenike.

Naročajte in širite GRUDO!

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

izdelujejo:

turbine, centrifugalne in batne sesalke (Garwens sesalke), stroje za obdelavanje lesa kakor jarmenike, cirkularne žage, skobelne stroje itd., kompletne naprave za mizarske delavnice in razne specialne stroje, mlinске naprave, vinske stiskalnice, transmisije, zvonove, vodne in parne armature, ognjegasne brizgalnice.